

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-1483 / 6438

Ankara

24/12/1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 26/11/1999 tarihinde kararlaştırılan "Su Ürünleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

GENEL GEREKÇE

Denizlerimizde 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununa aykırı eylemlerin izlenmesi, suçluların yakalanması ve yetkili makamlara teslim edilmesi görevi 2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu ile, Sahil Güvenlik Komutanlığına verilmiştir.

Su Ürünleri Kanununda, ceza hükümlerini içeren 36 ncı madde ile bir çok suçlara hapis ve adli para cezası öngörülürken bazı suçlar için sadece adli para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

1971 yılında yürürlüğe girmiş bulunan Su Ürünleri Kanununda öngörülen hapis cezaları miktarı itibarıyla ve çoğu kez paraya çevrilerek ertelendiğinden caydırıcı olmaktan uzaktır. Para cezaları ise katsayıya göre yapılan artışlar da dikkate alındığında 1998 yılı için beş ya da on milyon liradan başlamakta olup yargılama masraflarını dahi karşılayamayacak durumdadır.

Kolluk kuvvetlerince suçun tespitine yönelik olarak tutulan tutanağa itiraz edildiğinde mahkeme tarafından tutanak altında imzası bulunanlar dinlenilmektedir. Yargılama hukuku açısından gerekli olan bu işlem, kesintisiz olarak denizlerimizde kolluk faaliyetlerini sürdüren Sahil Güvenlik personelini mağdur etmekte, kamu hizmetinin aksamasına neden olmaktadır.

Tüm bu işlemler sonunda sanıklara verilen ceza kamu vicdanını tatmin edecek nitelikte bulunmadığından personelin morali üzerinde olumsuz etkiye bulunmakta, çalışma şevkini kırmaktadır. Verilen cüz'i miktardaki hapis ve para cezaları tecil edildiğinde olumsuzluk daha da artmakta; bu durum adli ve idari makamların personel, zaman ve yakıt israfına yol açmaktadır.

Cezanın amaçlarından olan caydırıcılık bu tür cezalarla sağlanamadığından, suçlarda azalma meydana gelmemekte; bu cezalar, suçluları suç işlemekten alıkoyacağına adeta suç işlemeye teşvik etmektedir.

Belirtilen sakıncaların ortadan kaldırılması için hazırlanan bu Tasarı ile 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun değişik 36 ncı maddesinde yer alan yasak yöntemlerle avcılığa ve yabancılara ilişkin hükümler dışındaki cezalar idari para cezasına dönüştürülmüş ve ceza kesme yetkisi mülki amirler ile; denizde Sahil Güvenlik Komutanlığı birimlerine verilmiştir.

Ayrıca 476 sayılı Karasuları Kanununu yürürlükten kaldıran 2674 sayılı Karasuları Kanununda "balıkçılık bölgesi" kavramına yer verilmediğinden, uygulamada çıkabilecek sorunları engelleyebilmek maksadıyla Kanunun 21 inci maddesi yeniden düzenlenerek yürürlükteki 2674 sayılı Karasuları Kanunuyla uygunluk sağlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1-15/5/1964 tarihli ve 476 sayılı Karasuları Kanununu yürürlükten kaldıran 20/5/1982 tarihli ve 2674 sayılı Karasuları Kanununda "balıkçılık bölgesi" kavramına yer verilmediğinden, 21 inci maddenin birinci fıkrası yeniden düzenlenerek 2674 sayılı Karasuları Kanunu ile uyum sağlanmıştır.

Madde 2 – 1380 sayılı Kanunda yer alan hapis ve adli para cezaları idari para cezasına dönüştürülürken, 19 ve 21 inci maddelerde yer alan suçlar ile Tasarıda mahkemeler tarafından verilmesi öngörülen 7, 13, 20 ve 22 nci maddelerdeki kararların alınması konusunda asliye ceza mahkemeleri görevlendirilmiştir.

Madde 3 - a) Su ürünleri istihsalı için ruhsat alınmasına, vize ettirilmesine, istenildiğinde ilgililere gösterilmesine ilişkin hükümlere aykırı hareket edenlere verilen adli nitelikteki para cezaları, idari para cezalarına dönüştürülmüş ve ayrıca ticari amaç dışı veya spor amacıyla su ürünleri istihsaline dair çıkarılacak yönetmelikteki usul ve esaslara aykırı hareket edenlere idari para cezaları öngörülmüştür.

b) Kanunun 7 nci maddesine göre genel, katma ve özel bütçeli idareler ile Devletin ve kamu iktisadi teşebbüslerinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan su ürünleri üreme ve istihsal yerlerinin doldurulması, kurutulması, kısmen veya tamamen şeklinin değiştirilmesi veya buralardan kum, çakıl, taş çıkarılması, taş, toprak, moloz ve benzeri maddelerin dökülmesi gibi üreme ve istihsale olumsuz tesir edebilecek teşebbüslerde bulunulmadan önce Tarım ve Köyişleri Bakanlığının mütalaasına dayalı olarak ilgili mercilerden izin alınması zorunludur. Bu zorunluluğa uyulmaması halinde verilen adli nitelikteki para cezaları idari para cezasına çevrilmiştir.

Ayrıca, mahkeme tarafından faaliyetlerin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere istihsal yerlerinin eski hale döndürülmesine karar verilebilmesi öngörülmüştür.

c) İzinsiz olarak su ürünleri üretme havuzu kurulması halinde idari para cezası getirilmiş; mahkeme tarafından, faaliyetin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerin kaldırılmasına karar verilebilme olanağı sağlanmıştır. Ayrıca yetiştirilen canlı ürünlerin Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca uygun görülecek bir su kaynağına salınması düzenlenmiştir.

d) Patlayıcı ve zararlı maddeler kullanılarak yapılan su ürünü avcılığına verilen hapis ve para cezaları artırılmıştır.

e) Sulara zararlı madde dökülmesi ile ilgili hükümlere aykırı hareket edenlere verilen adli para cezaları idari para cezasına dönüştürülmüştür.

f) Türk vatandaşı olmayan kişilerin içsularımızda ve 2674 sayılı Karasuları Kanununda düzenlenen karasularında su ürünü istihsal etmelerinin yasak olduğuna dair 21 inci madde hükümlerine aykırı hareket edilmesi halinde öngörülen hapis cezası değiştirilmeyerek Kanundaki haliyle aynen muhafaza edilmiştir.

g) Akarsularda su ürünlerinin geçmesine engel olacak şekilde ağ, bent, çit ve benzeri engelleri yapanlara verilen adli para cezaları idari para cezasına dönüştürülmüştür.

h) Su ürünleri istihsalı ile ilgili yönetmelikle düzenlenen genel yasaklamalara uymayanlara verilecek adli para cezaları idari para cezasına dönüştürülmüş; su ürünlerinden yapılan insan gıdaları ile bunların sanayide kullanımına ilişkin yönetmeliklere aykırı hareket edilmesi halinde idari para cezası verilebilmesi sağlanmıştır.

i) Trol yasağı ile ilgili yönetmelik hükümlerine uyulmaması halinde öngörülen hapis cezası kaldırılmış; adli para cezaları idari para cezasına çevrilmiştir. Ayrıca, su ürünlerinin istihsalinde kullanılan ve 1380 sayılı Kanunun 2 nci maddesinde tanımlanan gemiler ile her türlü malzeme, teçhizat, alet, edevat, yemler, takım ve tesisler gibi istihsal vasıtalarının müsaderesi kolaylaştırılmıştır.

j) Yasak su ürünlerinin satışı, nakli ve imalatı kullanımlarına dair hükümlere aykırı hareket edilmesi halinde öngörülen adli para cezaları idari para cezasına dönüştürülmüştür.

k) Balıkhanelerin kuruluşu ile ilgili hükümlere aykırı hareket edilmesi halinde idari para cezası öngörülmüştür.

l) Su ürünü üreticilerinin ve istihsalı ile uğraşanların yetkililere istenildiğinde bilgi ve belge vermemeleri halinde idari para cezası öngörülmüştür.

m) Yasak vasıta ve usullerle yapılan ilmi ve teknik etüt ve araştırmalardan elde edilen su mahsullerinin satılamayacağına dair hükümlere aykırı hareket edenlerin idari para cezası ile cezalandırılması öngörülmüştür.

n) 31 inci madde uyarınca yapılan denetimleri engelleyenlere idari para cezası verilebilmesi öngörülmüştür.

Deniz vasıtaları, Su Ürünleri Yönetmeliğinin 13 üncü maddesine göre tekne boyları esas alınarak sınıflandırılmış; Kanuna aykırı eylemlerin deniz vasıtaları ile işlenmesi halinde verilecek idari para cezalarının tekne boyuna göre değişmesi sağlanmak suretiyle denge sağlanmıştır.

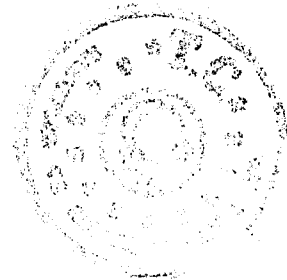
Kanuna aykırı eylemlerin tekrarlanması halinde para cezasının iki misli olarak uygulanması öngörülmüştür.

Madde 4 - İdari para cezalarını kesme yetkisi mülki makamlara verilirken bu yetkilerin Kanunun 33 üncü maddesinde yer alan görevlilere devredilebilmesine olanak sağlanmış, ancak denizlerde yetki devrinde karşılaşılabilecek sorunlar dikkate alınarak yetki doğrudan Sahil Güvenlik Komutanlığı bot komutanlarına verilmiş, bu şekilde görevlerin daha süratli ve verimli olarak yerine getirilmesine olanak sağlanmıştır.

Aynı madde ile, idari para cezalarına yedi gün içinde yetkili idare mahkemelerinde itiraz edilebilmesi öngörülmüş, itiraz esas ve usulleri düzenlenmiştir.

Madde 5 - Yürürlük maddesidir.

Madde 6 - Yürütme maddesidir.

SU ÜRÜNLERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

Madde 1 – 22/3/1971 tarihli ve 1380 sayılı Su Ürünleri Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 21-Türk vatandaşı olmayan kişilerin su ürünleri istihsal etmek üzere 2674 sayılı Karasuları Kanununun 1 inci maddesinde yazılı karasularına veya içsulara girmeleri ve bu sularda su ürünleri istihsal etmeleri yasaktır.”

Madde 2 – 1380 sayılı Kanunun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 32 - Bu Kanunun 7,13,19,20,21 ve 22 nci maddelerindeki suçlara asliye ceza mahkemelerince bakılır. Bu suçlarla ilgili takibat 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanunu hükümlerine göre yapılır.”

Madde 3 –1380 sayılı Kanunun değişik 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 36 - Bu Kanundaki ve bu Kanuna göre çıkarılacak yönetmeliklerdeki yasak, sınırlama ve yükümlülüklere aykırı hareket edenlere verilecek cezalar aşağıda gösterilmiştir.

a) 3 üncü maddenin;

1. İkinci fıkrasına göre ruhsat tezkeresi almadan su ürünleri istihsal edenler ile altıncı fıkrası gereğince ruhsat tezkerelerini yetkili mercilere vize ettirmeden fıkra gösterilen yerlerde su ürünleri istihsal edenler yüz milyon lira,

2. Üçüncü fıkrası gereğince, gemileri için ruhsat tezkeresi almayan gemi sahipleri veya donatanları bir milyar lira,

3. Beşinci fıkrası gereğince, ruhsat tezkerelerini, talep vukuunda ilgililere göstermeyenler yirmibeş milyon lira,

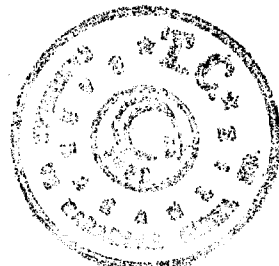
4. Yedinci fıkrasına göre çıkarılacak yönetmelikteki usul ve esaslara aykırı hareket edenler yüz milyon lira,

idari para cezası ile cezalandırılır.

b) 7 nci maddede belirtilen fiilleri ilgili mercilerden izin almadan yapanlara, fiilin içsullarda olması halinde bir milyar lira, denizlerde olması halinde iki milyar lira idari para cezası uygulanır. Çıkarılan kum, çakıl, taş ve benzeri maddeler zapt ve müsadere edilir. Ayrıca, faaliyetlerinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere, istihsal yerlerinin eski şekle döndürülmesine mahkemece karar verilir.

c) 13 üncü maddenin;

1. Birinci fıkrasına göre izin almadan su ürünleri yetiştiricilik tesisi kuranlar beşyüz milyon lira idari para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca faaliyetlerinin durdurulmasına ve

masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerin kaldırılmasına, yetiştiriciliği yapılan canlıların Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca uygun görülecek bir su kaynağına salınmasına mahkemece karar verilir.

2. İkinci fıkrasına aykırı hareket ettiği belirlenen işletmeler bir milyar lira idari para cezası ile cezalandırılır ve tesisin zarar vermeyecek hale getirilmemesi halinde bu maddenin (c) bendinin (1) numaralı alt bendi hükümleri uygulanır.

d) İşsularda 19 uncu madde hükümlerine aykırı hareket edenler altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile birlikte beşyüz milyon liradan on milyar liraya kadar, aynı madde hükümlerine denizde riayet etmeyenler ise bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası ile birlikte bir milyar liradan yirmi milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

e) 20 nci madde hükümlerine aykırı hareket edenler bir milyar lira idari para cezası ile cezalandırılır. Suç, fabrika, imalathane ve atölye gibi tesis sahipleri ve bunların sorumlu kıldığı kişiler tarafından işlenildiği takdirde, iki milyar lira idari para cezası hükmolunur. Bu gibilerin faaliyetlerinin durdurulmasına ve masrafları kendilerine ait olmak üzere tesislerinin zarar vermeyecek hale getirilmesine mahkemece karar verilir. 20 nci maddeye aykırılık teşkil eden durumun kalktığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkililerince tespit edilerek mahkemeye bildirildiği takdirde, aynı mahkemece bu tesislerin yeniden faaliyetine izin verilir.

f) 21 inci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket edenler iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır ve istihsal ettikleri su ürünleri ile bunların istihsalinde kullanılan istihsal vasıtaları, zapt ve müsadere olunur.

g) 22 nci maddeye aykırı hareket edenler ikiyüz milyon lira idari para cezası ile cezalandırılır. Bu gibilerin faaliyetleri mahkemece durdurulur ve masrafları kendilerine ait olmak üzere engellerin kaldırılmasına karar verilir.

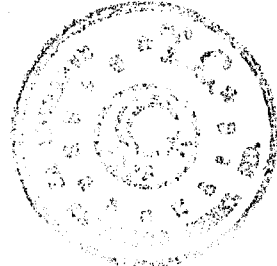
h) 23 üncü maddenin (a) ve (b) bentlerine göre çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere, beşyüz milyon lira idari para cezası verilir. Suç konusu su ürünleri ve istihsal vasıtaları zapt ve müsadere olunur. Bu gibi su ürünlerini bilerek satanlar, nakledenler veya bunları imalatatta kullananlar, işleyenler, muhafaza edenler, değerlendirenler ve ihraç edenler beşyüz milyon lira idari para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca suç konusu su ürünleri zapt ve müsadere edilir.

23 üncü maddenin ikinci fıkrasına göre çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere ise bir milyar lira idari para cezası verilir.

i) 24 üncü maddenin (b) fıkrasına göre çıkarılacak yönetmelikteki dip trolüne ilişkin yasak ve tahditlere ve mükellefiyetlere aykırı hareket edenler iki milyar lira idari para cezası ile cezalandırılır ve istihsal olunan su ürünleri ile istihsal vasıtaları zapt ve müsadere olunur.

Yasak bölgelerde veya yasak zaman ve mevsimlerde dip trol ağları denizde veya toplanıp bordaya alınmış durumda tespit edilenlerle, göz açıklıkları tayin olunan asgari ölçülerden küçük dip trolü ağlarını her ne suretle olursa olsun gemilerinde bulunduranlar ile orta su trolünü veya kombine trolünü dip trolü olarak kullananlar hakkında, birinci fıkradaki cezalar hükmolunur.

24 üncü maddedeki yasaklara ve tahditlere aykırı olarak istihsal edilmiş su ürünlerini bilerek satanlar, nakledenler veya bunları imalatatta kullananlar, işleyenler, muhafaza edenler, değerlendirenler ve ihraç edenler beşyüz milyon lira idari para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca suç konusu su ürünleri zapt ve müsadere edilir.

j) 25 inci madde ile satışı, nakli ve imalatla kullanılması yasak edilen su ürünlerini satanlara ve nakledenlere beşyüz milyon lira, imalatla kullananlara ise yediyüzelli milyon lira idari para cezası verilir. Ayrıca, suç konusu su ürünleri zapt ve müsadere edilir.

k) 26 ncı maddeye göre çıkarılacak yönetmelik hükümlerine aykırı hareket edenlere, beşyüz milyon lira idari para cezası verilir. Ayrıca, suç konusu su ürünleri zapt ve müsadere edilir.

l) 28 inci maddede belirtilen bilgi ve belgeleri, ilgililere zamanında ve doğru olarak vermeyenler, iki yüz milyon lira idari para cezası ile cezalandırılır.

m) 29 uncu madde hükümlerine aykırı hareket edenler, ikiyüz milyon lira idari para cezası ile cezalandırılır. Suç konusu yasak vasıtalar zapt ve müsadere edilir.

n) 31 inci madde hükümlerine göre yapılacak denetimleri engelleyenlere, ikiyüz milyon lira idari para cezası verilir.

Bu maddede yazılı idari para cezaları, uzunluğu 12 metre dahil 22 metreye kadar olan gemiler için iki katı, 22 metre ve daha uzun gemiler için üç katı olarak uygulanır.

Bu maddede sayılan suç konusu fiillerin tekrarı halinde idari para cezaları iki misli olarak uygulanır.”

Madde 4 – 1380 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Ek Madde 3 - Bu Kanunun 36 ncı maddesinde yer alan idari para cezaları mahallin en büyük mülki amiri ile denizlerde Sahil Güvenlik Komutanlığı bot komutanları tarafından kesilir ve mahallin en büyük mal memurluğuna yatırılır. Mülki amirler ceza kesme yetkilerini 33 üncü maddede belirtilen görevlilere devredebilirler.

Cezaların kesilme usulleri, makbuzların şekli, dağıtımı ve kontrolü hususundaki usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Cezayı derhal ve defaten ödemeyen, bu hususta teminat ve kefalet göstermeyen gemiler ve götürülebilen diğer deniz vasıtaları en yakın limana götürülerek ceza ödeninceye kadar seyrüsefer ve faaliyetten men edilir. Ceza ödenmediği takdirde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

İdari para cezalarına karşı cezanın tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebilir. İtiraz, idare tarafından verilen cezanın yerine getirilmesini durdurmaz. İtiraz, zaruret görülmeyen hallerde evrak üzerinden inceleme yapılarak karara bağlanır.

M

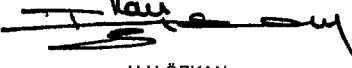
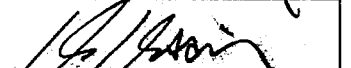
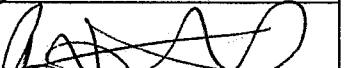
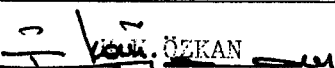
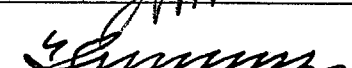
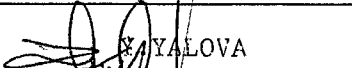
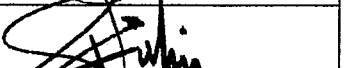
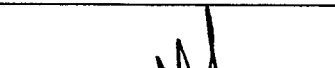
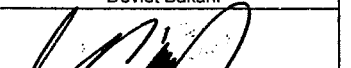
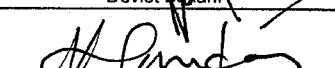
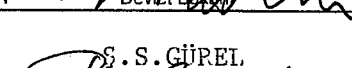
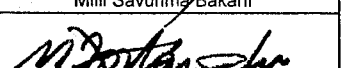
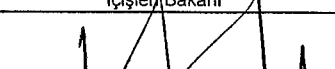
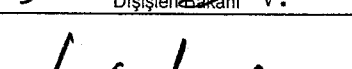
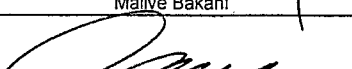
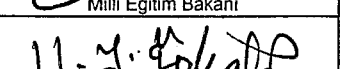
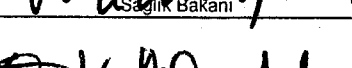
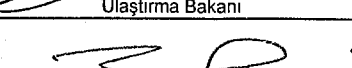
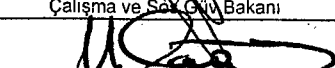
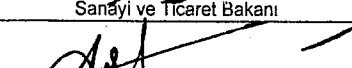
1200

Madde 5- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 6- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAHÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H. H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. C. ERSÜMER En. ve Tab. Kay. Bak. ve Başb. Yrd.	 R. ORAL Devlet Bakanı
 Prof. Dr. T. TOSKAY Devlet Bakanı	 M. KECEKÇİLER Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. S. GÜREL Devlet Bakanı	 S. SOMUNCUOĞLU Devlet Bakanı
 N. YALOVA Devlet Bakanı	 M. KUTLU Devlet Bakanı	 Prof. Dr. B. MIRZADOĞLU Devlet Bakanı	 R. KÜÇÜCELEN Devlet Bakanı
 H. H. ÖZKAN Devlet Bakanı V.	 Prof. Dr. Ş. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	 N. YALOVA Devlet Bakanı V.	 F. ÜNLÜ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. A. ÇAY Devlet Bakanı	 M. KUTLU Devlet Bakanı	 Prof. Dr. H. S. TÜRK Adalet Bakanı	 S. ÇAKMAKOĞLU Milli Savunma Bakanı
 S. TANTAN İçişleri Bakanı	 Ş. S. GÜREL Dışişleri Bakanı V.	 S. ORAL Malîye Bakanı	 M. BOSTANCIOĞLU Millî Eğitim Bakanı
 K. YILMAZ Beylikdüzü ve Şişli Belediye Başkanı	 Prof. Dr. H. S. TÜRK Sağlık Bakanı	 Prof. Dr. E. OKSÜZ Ulaştırma Bakanı	 H. Y. GÖKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı
 Y. OKUYAN Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı	 A. K. T. N. KULU Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 E. MUMCU Turizm Bakanı
 Prof. Dr. N. ÇAĞAN Orman Bakanı	 K. YAYTEKİN Çevre Bakanı		